

# El futur de la premsa en llengua catalana

El número 60 del suplement *Llibres* s'ocupava de la meua darrera obra publicada, l'estudi divulgatiu *La premsa catalana*. El llibre té una intencionalitat didàctica i pretén ser un petit manual. Té, però, una mica d'història. Fou escrit el 1979 per encàrrec de la col·lecció *Conèixer Catalunya*, de la desapareguda editorial Dopesa, i havia de ser publicat el 1980 amb el número 31. Circumstàncies alienes a la meua voluntat ho impediren i el llibre estigué aturat fins que casualment l'amic Pere Català Roca me'l demanà per la col·lecció *Nissaga*, amb la condició, però, d'eliminar-ne un centenar de pàgines per fer-lo homogeni amb la resta de títols de la col·lecció. I així es féu, però totes les mutilacions són lamentables i deixen l'obra original incompleta. És comprensible, doncs, que no es parli de determinades dades a fons tot i que a l'original se'n parlava amb més extensió.

Una altra qüestió és asse-

gurar, com ho feia Francesca Vinyals a la crítica del *DdB*, que el llibre "cau en el pessimisme desmesurat sobre la realitat present". En el meu estudi s'afirma: "...la teoria de la manca d'espai per a la premsa en català és sectorialitzada, en continguts i públics, renunciant al mercat general, té possibilitats de permanència, i resta però condemnada a una residualitat o especialització. Només un enèrgic tomb de timó per part de l'administració, pot salvar la premsa de caràcter general". Per la meua part, no trobo pessimisme enlloc. Constató el fet de la residualitat de la premsa en català. Qui no ho entengui que vagi a un quiosc i no fa falta que preguntí; amb la simple observació visual en tindrà prou. Els diaris, setmanaris i mensuals d'abast general són a la cua del tiratge, tant en valors absoluts, sumant tots els títols amb els seus tiratges, com en relatius, de capçalera per capçalera. La

premsa informativa en català ha estat una suma de fracassos que s'han imputat a la mala gestió empresarial, a la manca de lectors, a la manca de capital inicial, a la crisi de la premsa, a la baixa qualitat del producte... Però també s'ha escrit que han estat diversos els empresaris que han intentat de fer premsa normal però no hi han reeixit. I a cada fracàs s'ha aixecat l'estigma, fins a l'extrem que l'única premsa que veritablement funciona, la no subvencionada directament per l'administració o una institució, és la local i la comarcal. D'abast general només hi ha un setmanari, *El Temps*; l'altre, *Catalunya Cristiana*, es distribueix per canals propis, i una desena de mensuals. Aquest panorama, al meu entendre, és ben fràgil i demostra la debilitat de la indústria periodística en llengua catalana que, per no tenir, no disposa ni d'una agència de notícies.

El que és pessimista és ob-

servar com al quiosc de la cantonada trobo diaris en anglès i francès i només dos en català, amb l'excepció de les comarques de la Catalunya profunda, que s'ha pogut bastir un teixit comunicatiu propi: hi trobo també publicacions de tot tipus i en català només de caire cultural, d'opinió i política i tan sols unes poques...

La iniciativa privada no arriscarà una inversió normal en un negoci que fet en castellà li pot reportar més facilitats operatives. La prova es veu en els nous títols que apareixen a Barcelona, es fan en la llengua de l'Estat i volen arribar a gaudir dels avantatges de l'Estat —mercat receptor i publicitat—, en conseqüència, el futur, si no varia la situació actual, és el que he condensat en una frase: residualitat de la premsa feta en llengua catalana.

\* Josep Maria Figueres és periodista i autor, entre altres, de *La premsa catalana*.